

Posudek rigorózní práce

V.Trávníkové : „Specifický vývoj řeči u dětí s autismem a rozvoj komunikačních schopností u dětí s diagnózou autismus“

Kvalita a včasnost logopedické intervence u dětí s dg.autismus jsou základními atributy systematické péče o komunikační schopnost jedinců s poruchou autistického spektra. Logopedická péče pak sehrává významnou úlohu ve prospěch integrace takto postižených dětí a jejich rodin do společnosti.

Mgr.Trávníková si v souladu se současným trendem, zaměřeným na koncepci kvalitních regionálních služeb ve prospěch rodin se znevýhodněným dítětem s dg.autismus, zvolila aktuální problematiku z oblasti systémového zajištění logopedické praxe, kterou se, jak formuluje ve svém výzkumném záměru, rozhodla analyzovat z hlediska potřeb samotného klienta a jeho rodiny. Soustředila se přitom na rozbor kvality poskytované logopedické péče a poradenských služeb autistickým klientům speciálně pedagogickými centry v kraji Vysočina.

Zvolené problematice se věnovala na ploše 86 stran souvislého a přehledně členěného textu, doplněného seznamem literatury a přílohovou dokumentací. Po stránce formální nelze autorce nic vytknout, pozitivně lze hodnotit kvalitu grafického zpracování, přehlednost a dovednost pracovat s odbornou literaturou, na niž je v textu důsledně odkazováno.

V teoretických východiscích autorka soustředila současné poznatky o autismu, jeho výskytu, etiologii a formách, popsané v tuzemské i zahraniční odborné literatuře. Na str. 12-13 zmiňuje problémy spojené se sledováním a záznamy výskytu autismu, používá termínů „*klasický autismus*“, „*typický autismus*“, které by se měla pokusit blíže vysvětlit a definovat.

V následujících kapitolách se vhodně věnovala komunikaci osob s dg.autismus, možnostem pedagogické podpory při rozvíjení komunikačních kompetencí dítěte s autismem. Tyto kapitoly přináší řadu konkrétních doporučitelných postupů pro každodenní práci pedagogů i poradenských pracovníků v SPC.

Od str.33 dále autorka popsala vlastní výzkum, při němž zvolila monografickou proceduru, umožňující sledovat systém péče a podpory dětí s autismem z více hledisek – z pohledu pedagogů, rodičů. Soustředila informace a údaje o výskytu dg.autismu v dětské populaci předškolního a mladšího škol.věku v kraji Vysočina, dostupnost a rozsah nabídky podpůrných poradenských služeb zaměřených na dětské klienty s autismem v tomto kraji, analyzovala potřeby rodin a zvláště se soustředila na analýzu kvality logopedické péče. Metodika provedeného výzkumu zahrnuje kvalitativní, kvantitativní i komparační postupy,

při nichž bylo užito kombinace následujících technik: dotazníkového šetření, rozhovorů, pozorování i studia dokumentace.

V práci nechybí formulace výzkumných předpokladů a jejich ověření (4 hypotéz – str. 79-80). Cíle a metodologie šetření jsou prezentovány dostatečně, výsledky šetření jsou formulovány jednoznačně, přesvědčivě a velmi přehledně. Za přínosné považuji zhodnocení obecně používaných počítačových programů při logopedické intervenci u dětí s autismem (str.69-70). V závěru práce nalezneme srovnání získaných dat s výsledky podobných výzkumů, uváděnými v odborné literatuře a doporučení pro související oblast speciálně pedagogické praxe.

Závěr:

Rigorózní práci Mgr.Trávníkové doporučuji k obhajobě, dílčí výsledky jejího šetření doporučuji k publikování v odborné literatuře a k širšímu využití ke studijním a výzkumným účelům.

V Praze 12.1.2006

PaedDr.Vanda Hájková, Ph.D.